

EL LLENGUATGE

Bons xicots .

Un grup nominal com *Bons xicots* apareix escrit algun cop «bon xicots». Anàlogament, algú també escriu a vegades «bon germans» o «són molt bons sastres», en lloc de *bons germans* i *són molt bons sastres*. Les normes de la concordança gramatical són, però, ben clares: l'adjectiu qualificatiu ha de concordar en gènere i nombre amb el nom que acompanya o a què es refereix. Així com diem i escrivim *una bona noia* i *bones notícies*, cal escriure *bons xicots*, *bons germans* i *molt bons sastres*. Però no és pas per casualitat que, en grups nominals com els que hem transcrit, algú suprimeix la *s*, és a dir, la marca del plural, de *bons* hi una raó de tipus fonètica molt clara que indueix a fer-ho. I és que en contacte amb una *z*, una *x*, una *j* (o una *g* representant el mateix so) i una altra *s* (o una *c* representant el mateix so) següents, la *s* és absorbida per la segona consonant, que és l'única que s'articula. Badia i Margarit posa com a exemples d'aquest fenomen *dos zeros*, *dos ximplés*, *dos jardins* i *dos sous*. Però, és clar, malgrat que aquests grups nominals són, doncs, pronunciats «do zeros», «do ximplés», etc., és ben improbable que mai ningú els arribi a escriure tal com acabem de fer, és a dir, sense la *s* de *dos*. Això vol dir que *bon*, que és la forma que pren l'adjectiu *bo* quan va davant dels substantius, — presenta

una certa tendència a ésser tractat, quant al nombre, com un mot invariable, qui sap si amb la influència de *ben*, que és la forma de l'adverbi *bé* en posicions semblants. Així, grups com *molt bons nois*, *són bons operaris*, en què la *s* no és pas absorbida per la vocal següent, no ens sobtarien si els sentíem pronunciats sense la *s* de *bons*, i és ben probable que més d'un cop siguin realment pronunciats així.

Un fet anàleg s'esdevé amb l'antònim de *bon*, l'adjectiu *mal* (usat davant els substantius). En aquest cas, la influència de l'adverbi corresponent, que revesteix la mateixa forma, és ben clara. Diem, evidentment, *mal ordenats*, *mal distribuïts*, *mal escrits*, etc., amb la forma *mal* invariable, perquè és un adverbi, i, ja no cal dir-ho, *malvist*, *malavingut* o *malpensat*, amb l'aglutinació d'aquesta mateixa forma a tall d'un prefix. Però cal dir *mals amics*, *mals negocis* o *mals germans*, en què *mal* és un adjectiu i concorda, per tant, amb el substantiu (algú potser diu «mal amics» o «mal germans»), talment com diem *males notícies*, *males accions*, *males paraules*, etc.

Albert Jané